

Izjava EU-a i Turske, 18. ožujka 2016.

Članovi Europskog vijeća danas su se sastali s turskim sugovornicima. Bio je to treći sastanak od studenoga 2015. posvećen produbljivanju odnosa Turske i EU-a, kao i rješavanju migracijske krize.

Članovi Europskog vijeća građanima Turske izrazili su iskrenu sućut nakon bombaškog napada u Ankari u nedjelju. Snažno su osudili taj stravičan čin te su ponovili da trajno podupiru borbu protiv terorizma u svim oblicima.

Turska i Europska unija ponovno su potvrdile svoju predanost provedbi svojeg zajedničkog akcijskog plana pokrenutog 29. studenoga 2015. Dosad je postignut velik napredak; među ostalim Turska je otvorila svoje tržište rada Sirijcima pod privremenom zaštitom, uvedeni su novi zahtjevi za vize za Sirijce i pripadnike drugih nacionalnosti, turska obalna straža i policija povećale su napore u vezi sa sigurnošću i poboljšana je razmjena informacija. Osim toga, Europska unija počela je s isplatom triju milijardi eura iz Instrumenta za izbjeglice u Turskoj za konkretne projekte, postignut je napredak u radu na liberalizaciji viznog režima te na pristupnim pregovorima, uključujući otvaranje poglavlja 17. prošloga prosinca. Nadalje, Turska je 7. ožujka 2016. pristala na brzo vraćanje svih migranata koji iz Turske prelaze u Grčku, a kojima nije potrebna međunarodna zaštita, i primanje natrag svih nezakonitih migranata uhvaćenih u turskim vodama. Turska i EU dogovorili su se i da će nastaviti pojačavati mjere protiv krijumčara migranata te pozdravili uspostavu aktivnosti NATO-a u Egejskom moru. Turska i EU istovremeno prepoznaju da su potrebne dodatne, brze i odlučne mjere.

Kako bi se prekinuo poslovni model krijumčara, a migrantima ponudila alternativa ugrožavanju vlastitih života, EU i Turska danas su odlučili zaustaviti nezakonite migracije iz Turske u EU. Kako bi ostvarili taj cilj, dogovorili su se o sljedećim dodatnim mjerama:

1. Svi novi nezakoniti migranti koji iz Turske prelaze na grčke otoke od 20. ožujka 2016. bit će vraćeni u Tursku. To će se odvijati potpuno u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom, čime će se isključiti bilo koja vrsta kolektivnog protjerivanja. Svi migranti bit će zaštićeni u skladu s relevantnim međunarodnim standardima i poštujući načelo zabrane prisilnog udaljavanja ili vraćanja. To će biti privremena i izvanredna mjera koja je potrebna da bi se prekinula ljudska patnja i ponovno uspostavio javni red. Migranti koji pristižu na grčke otoke bit će propisno registrirani, a grčke vlasti pojedinačno će obraditi svaki zahtjev za azil u skladu s Direktivom o postupcima azila, u suradnji s UNHCR-om. Migranti koji ne podnesu zahtjev za azil ili za čiji se zahtjev za azil utvrdi da je neosnovan ili nedopušten u skladu s navedenom direktivom bit će vraćeni u Tursku. Turska i Grčka, uz pomoć institucija i agencija EU-a, poduzet će potrebne korake te dogovoriti sve potrebne bilateralne aranžmane, među ostalim prisutnost turskih službenika na grčkim otocima i grčkih službenika u Turskoj od 20. ožujka 2016., kako bi se osigurala veza i time olakšalo nesmetano funkcioniranje tih aranžmana. Troškove operacija vraćanja nezakonitih migranata snosit će EU.

2. Za svakog Sirijca kojeg se s grčkih otoka vrati u Tursku, preselit će se jednog Sirijca iz Turske u EU, uzimajući u obzir UN-ove kriterije ranjivosti. Uz pomoć Komisije, agencija EU-a i drugih država članica, kao i UNHCR-a, uspostaviti će se mehanizam kako bi se osiguralo da se to načelo provodi od dana na koji se započne s vraćanjima. Prioritet će imati migranti koji prethodno u EU nisu ušli niti pokušali ući nezakonito. Preseljenje u okviru tog mehanizma sa strane EU-a prvo će se provesti u skladu s obvezama koje su države članice preuzele u zaključcima predstavnika vlada država članica, koji su se sastali u okviru Vijeća 20. srpnja 2015., u sklopu kojih je preostalo 18 000 mjesta za preseljenje. Dodatne potrebe za preseljenjem zadovoljit će se putem sličnog dobrovoljnog aranžmana do najviše 54 000 dodatnih osoba. Članovi Europskog vijeća pozdravljaju namjeru Komisije da predloži izmjenu odluke o premještanju od 22. rujna 2015. kako bi se omogućilo da se sve obveze u pogledu preseljenja preuzete u okviru tog aranžmana oduzmu od nedodijeljenih mjesta iz te odluke. Ako se tim aranžmanima ne ispuni cilj zaustavljanja nezakonitih migracija, a broj vraćanja približi gore predviđenim vrijednostima, taj će se mehanizam preispitati. Ako broj vraćanja premaši gore predviđene vrijednosti, taj će se mehanizam obustaviti.

3. Turska će poduzeti sve potrebne mjere za sprječavanje novih pomorskih ili kopnenih ruta za nezakonitu migraciju koje bi se otvorile iz Turske u EU te će u tu svrhu surađivati sa susjednim državama, kao i s EU-om.

4. Kada nezakoniti prelasci granice između Turske i EU-a budu dolazili kraju ili barem kada se znatno i održivo smanje, aktivirat će se dobrovoljni humanitarni plan prihvata. Države članice EU-a dobrovoljno će doprinostiti tom planu.

5. Ispunjenje plana za liberalizaciju viznog režima ubrzat će se u odnosu na sve države članice sudionice s ciljem ukidanja viza za turske državljane najkasnije do kraja lipnja 2016., pod uvjetom da budu ispunjena sva mjerila. Turska će u tu svrhu poduzeti potrebne korake za ispunjenje preostalih uvjeta kako bi Komisiji omogućila da nakon potrebne ocjene usklađenosti s mjerilima do kraja travnja podnese odgovarajući prijedlog, na temelju kojega će Europski parlament i Vijeće donijeti konačnu odluku.

6. EU će u bliskoj suradnji s Turskom dodatno ubrzati isplatu prvotno dodijeljenih triju milijardi eura iz Instrumenta za izbjeglice u Turskoj te će osigurati financiranje za dodatne projekte za osobe pod privremenom zaštitom identificirane zahvaljujući brzim informacijama iz Turske prije kraja ožujka. Prvi popis konkretnih projekata za izbjeglice, osobito u području zdravstva, obrazovanja, infrastrukture, prehrane i drugih troškova života, koje se može brzo financirati iz tog Instrumenta, bit će zajednički utvrđen u roku od tjedan dana. Kada ta sredstva budu gotovo u potpunosti iskorištena te ako se ispune gore navedene obveze, EU će mobilizirati dodatna sredstva za Instrument u iznosu od dodatne tri milijarde eura do kraja 2018.

7. EU i Turska pozdravile su tekući rad na unapređivanju carinske unije.

8. EU i Turska ponovno su potvrdile svoju predanost revitalizaciji procesa pristupanja, kako je navedeno u njihovoj zajedničkoj izjavi od 29. studenoga 2015. Pozdravili su otvaranje poglavlja 17. od 14. prosinca 2015. i odlučili da tijekom nizozemskog predsjedanja kao sljedeći korak otvore poglavlje 33. Pozdravili su činjenicu da će Komisija u tu svrhu u travnju iznijeti prijedlog. Pripremni rad na otvaranju ostalih poglavlja nastaviti će se ubrzanim tempom, ne dovodeći u pitanje stajališta država članica u skladu s postojećim pravilima.

9. EU i njegove države članice radit će s Turskom na svim zajedničkim projektima za poboljšanje humanitarnih uvjeta u Siriji, posebno u određenim područjima blizu turske granice, čime bi se lokalnom stanovništvu i izbjeglicama omogućio život na sigurnijim prostorima.

Svi će se ti elementi razvijati usporedno i zajednički pratiti svakog mjeseca.

EU i Turska odlučili su se ponovno sastati prema potrebi, u skladu sa zajedničkom izjavom od 29. studenoga 2015.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press